

Opisanie wsi Złotoria, złotoryjskiej, czyli późniejszej jasienickiej parafii oraz
tamtejszych kościołów i kaplic

Przypisami i ilustracjami opatrzył Jerzy Madzelan.

[„Pamiętnik Religijno-Moralny” 1850, T. 19, no 12]

Wiadomość topograficzno-historyczna o osadach zwanych
ZŁOTORIĄ
tudzież
o kościołach i kaplicach w tychże istniejących
przez
Wincentego Hipolita Gawareckiego

*Tempora mutantur, et nos mutamur cum illis*¹.

Nie mało w Polsce liczymy miast, wsi, osad jednej nazwy, pamiętnych zdarzeniami w upływie wieków zaszłymi, których roczniki dziejów krajowych częstokroć nie odróżniając należycie i biorąc jedne za drugie, popełniają omyłki geograficzne i wprowadzają w mylne pojęcie o rzeczy czytelnika. Chcąc uchronić go od tegoż, przynależy badać położenie miejsc przytaczanych w dziejowych kartach, a następnie, sporządzać opisy jedno brzmiącą nazwę noszących osad. Tą uwagą powodowany, zamierzyłem zgłębić położenie miejsc zwanych Złotorią, a w dziejach dość licznie wspominanych dla zdarzeń i wypadków, mających łączność z tymiż i z przeszłością.

Z tych pierwsza jest Złotoria, wieś rządowa, położona obecnie w ekonomii Brok, powiecie ostrołęckim, guberni płockiej. Niegdy z okolicznymi wsiami należała do dóbr biskupów płockich. Jedną z nich zwaną Wronie, nad rzeczką Broczkiem leżącą, Andrzej Krzycki, sławny nauką i wymową biskup płocki, siostrzeniec i wychowaniec kanclerza Tomickiego, przeistoczył w roku 1534 w miasto^(I), nadawszy mu nazwę Andrzejewa^(II). Dobra te ziemskie stanowiły klucz złotoryjski, tak zwany od głównej wówczas posiadłości Złotorii² i dopiero po zajęciu kraju tutejszego przez rząd Pruski, w r. 1796 wyszły z posiadania biskupów, a stały się własnością rządową i dziś stanowią ekonomię Brok.

Złotoria składająca się z folwarku i czynszowej wsi należy, jak już wspomnieliśmy do ekonomii Brok zwanej. Włościanie wsi Gaczkowa, Konkowa [Kańkowa] i Złotorii obrabiają grunta folwarku złotoryjskiego^(III). Te wedle pomiaru w roku 1804, przez geometrę przysięgłego

¹ Czasy się zmieniają i my się zmieniamy wraz z nimi [przyp. aut. opracowania}.

² W początkach wieku XVI biskup płocki Erazm Ciołek polecił biegłemu w sztuce ciesielskiej młynarzowi, na którego wołano Orzeł, wybudowanie dwóch piętrowych domów w Złotorii. Wkrótce potem, najwidoczniej zadowolony z wykonanego dzieła biskup, zlecił Orłowi wybudowanie podobnych domów w Broku. Więcej o tych budowach w opowieści *Zamówienie biskupie z 1514 r.*, [w:] Jerzy Madzelan, *Ludzie i wydarzenia*, Ostrów Mazowiecka 2022, s. 9-17, lub w opowieści [Umowa deweloperska 1514](#).

Grennera uskutecznił, wynoszą morgów miary magdeburskiej 631 prętów 119, czyli zmieniając na nowopolską miarę³ morgów 288, prętów 18²⁷/100, to jest włók 9, prętów 36. Takowe grunta orne są klas: I, II, III i IV. Z tych: klasy I – morg 50; klasy II – m. 343 prętów 162; klasy III – m. 80 p. 94; klasy IV – m. 65 p. 94. To razem czyni morg 530 prętów 76.

Łąki oddzielne klasy III wynoszą m. 81 p. 9. Łąki polne klasy III czynią m. 14 p. 82. Ogrodów warzywnych klasy II jest m. 95 p. 91, a tychże klasy III jest m. 5 p. 32.

W ogóle morg 631 p. 119, jak wyżej wyrażono.

Intraty w złotoryjskim folwarku wyciągnięto w roku 1820, złotych 1441 groszy 9^(IV).

Uważając w ogólności wieś Złotorię, ta leży w równinie, w odległości wiorst sześciu od rzeki Buga. Na wschód ma błota i parowy, drobnym olszowym chrustem zarosłe i grunta po większej części piaszczyste. Na południe wzgórza niewielkie, gdzieś tam sośniną porośnięte. Na zachód częścią piaski sośniną zajęte, częścią grunt żytnei, pastwiska i błota z krzakami olszowymi. Na północ podobnie zarosła, pastwiska, grunta orne żytnei i rzeka Brok, odgraniczająca wieś Złotorię od wsi rządowej Nieskórz i części łąk, i gruntów wsi Daniłowa. Nad tą rzeką są obszerne łąki dosyć żyzne. Borów i lasów oddzielnych nie posiada, a przyległe bory rządowe nigdy do niej należące, zostają pod dozorem Urzędu Leśnego Brok.

W roku 1827 liczyła Złotoria dymów 15, zamieszkałych przez 125 osób^(V). Obecnie w roku 1850 posiada dymów 17, które zamieszkuje 120 osób płci obojej, zatem w przeciągu 23 lat, różnicy co do budowy i ludności nie doznała^(VI).

Odległość jej od miasta powiatowego Ostrołki mil⁴ sześć, od miasta Ostrowi milę jedną, od Broku milę jedną i pół, od Andrzejewa tyleż wynosi. Jako dobra rządowe, zostaje w dzierżawnym posiadaniu p. Jana Sokołowskiego, zaś na wieś składa się gospodarzy rolnych trzech i dwunastu chałupników pańszczyznę na folwarku odrabiających. Zabudowania mieszkalne i gospodarcze są w dość dobrym stanie. Przez tę wieś przechodzi Gościniec Białostocki⁵, od miasta Ciechanowca do Broku i dalej do Warszawy idący.

Niegdy istniał w Złotorii kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, przez Wincentego Przerębskiego, herbu Nowina, biskupa płockiego, w r. 1502 erygowany, przywilejem w Płocku, *Feria quinta post festum Parificationis Beatissimae Virginis Mariae*⁶, nadto drugim w Złotorii, *Feria tertia ante festum Omnium Sanctorum*⁷, tegoż roku wydanymi.

We wsi zaś Jasienicy^(VII), o milę od Złotorii oddalonej i z kilkunastoma wsiami przyległymi do parafii złotoryjskiej należącej, kapituła kolegiaty pułtuskiej w roku 1766 wzniosła kościół filialny, pod tytułem św. Rocha^(VIII). Złotoria i kilka przyległych jej wiosek oddzielona jest od Jasienicy (większą ilością wsi i osad obszerniejszych, a zatem i ludności wkoło otoczonej) rzeką Brok, która w niektórych latach dla nadzwyczajnego wezbrania w porach wiosny i jesieni, a

³ 1 włoka magdeburska (7,66 hektara) = 30 morg. Nowopolskie miary powierzchni: 1 włoka (16,8 ha) = 30 morg (5598 m²) = 9000 prętów (18,66 m²) [przyp. aut. opracowania].

⁴ 1 mila nowopolska to 8,53 kilometra [przyp. aut. opracowania].

⁵ Pomyłka W. H. Gawareckiego. Gościniec Białostocki biegł bowiem przez nadnarwiańską Złotorię. Autorowi chodziło zapewne o Trakt Nadbużański, ale ten przebiegał w pewnym oddaleniu od Złotorii (ob. Starej Złotorii) [przyp. aut. opracowania].

⁶ W czwartek po święcie Matki Boskiej Gromnicznej [przyp. aut. opracowania].

⁷ We wtorek przed świętem Wszystkich Świętych [przyp. aut. opracowania].

czasem z przyczyny powodzi i letniej, przejście od Złotorii do Jasienicy i nawzajem niepodobnym czyni. Ze względu przeto na daleko większą ludność w okolicach wsi Jasienicy zamieszkałą, Onufry Krzysztof Szembek, biskup płocki, dla dogodności parafian, postanowieniem z dn. 17 października 1804 r. przyłączył kościół i parafię złotoryjską z całkowitym funduszem przez erekcję nadanym do kościoła i parafii jasienickiej.

Po zgorzeniu kościoła we wsi Złotorii, w dn. 19 grudnia 1816 (lat temu 34), Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, reskryptem z dn. 30 listopada 1819 r. zdecydowała, iż kościół dawniej filialny w Jasienicy, podniesiony został na parafialny z przyłączeniem wsi, dawniej do kościoła złotoryjskiego należących. Oto jego następujący opis:

W Jasienicy kościół dawniej filialny, a dziś parafialny w r. 1766 wybudowany. Kościół jest z drzewa kostkowego w węgiel, gontami pokryty, pod tytułem św. Rocha, długi łokci 32⁸, szeroki łokci 21, wysoki we wrębie łokci 13. Ozdobiony kopułą w środku dachu, z dwoma pomniejszymi narożnymi. Liczy ołtarzy trzy: wielki, poświęcony patronowi św. Rochowi, z lewej strony ołtarz z obrazem Najświętszej Panny Matki Boskiej Częstochowskiej, zaś z prawej, z obrazem św. Jana Nepomucena. Na chórze, nad drzwiami głównymi jest organ o ośmiu głosach, staraniem i kosztem wynoszącym rubli 225, teraźniejszego proboszcza ks. Hochwalda⁹ w roku 1849 wystawiony. Odpust w tutejszym kościele jeden tylko rocznie na św. Rocha, w dn. 16 sierpnia odprawia się, na który przybywa z własnej parafii oraz z bliższych i dalszych od czterech do pięciu tysięcy osób, a między tymi liczyć można trzystu Niemców katolików osiadłych w parafii jasienickiej. Ci, w czasie tegoż odpustu spowiadają się i słuchają kazania, w języku ich rodowym głoszonego, a w ciągu roku gromadzą się do nauki w niedziele i święta uroczyste. Rząd dobroczynny, proboszczowi miejscowemu jako kaznodziei niemieckiemu wynagrodzenie przeznaczyć raczył, rocznie rubli 45.

Kaplica niegdy w Puszczy Brokowskiej, o pół mili od miasta Broku, ze strony rzeki Buga, pod tytułem św. Maryi Magdaleny¹⁰ istniejąca, ze słusznych przyczyn przez rząd uznanych, reskryptem komisji rządowej dopiero wymienionej z dn. 20 czerwca (2 lipca) 1841, pod liczbą 3069, przeznaczona została do rozebrania i przeniesienia na cmentarz grzebalny parafii Brok. Gdy atoli na tymże miejscu spoczynku zmarłych znajduje się już nowo wystawiona kaplica¹¹, zatem pan Jan Nepomucen Rolbiecki, naddzierżawca ekonomii Brok, wskutek podanej do rządu deklaracji otrzymawszy zezwolenie, kaplicę w mowie będącą, z Puszczy Brokowskiej do wsi Złotoryja z pomocą włościan, do dawnego kościoła złotoryjskiego należących, przeniósł i tę dla przechowania pamiątki domu bożego, pożarem zniszczonego, wystawił na zgłiszcach jego. Zewnątrz i wewnątrz własnym nakładem wyporządził, z przydaniem galerii od frontu o trzech

⁸ 1 łokieć nowopolski to 0,58 metra [przyp. aut. opracowania].

⁹ „W 1825 r. proboszcz parafii Jasienicy, pisząc do biskupa, wymienił „kolonistów rzymskokatolickich i protestanckich”, na przykład w Kolonii Kowalówka były 4 rodziny katolickie i 1 mieszana, w Kolonii Pęczratka 5 rodzin katolickich i 2 mieszane, w Kolonii Paproć Duża 7 rodzin katolickich; razem było 239 katolików. Nie znali języka polskiego, ale ciężyli do parafii polskiej w Jasienicy. Po ich licznych prośbach do biskupa płockiego w Jasienicy objął stanowisko wikariusza nowo wyświęcony ksiądz Antoni Hochwald, znający język niemiecki; potem został on proboszczem w Jasienicy”, [za:] Ks. Witold Jemielity, *Współistnienie narodowości i wyznań we wschodnim rejonie Królestwa Polskiego*, „Studia Podlaskie” 2000, T. 10, s. 44.

¹⁰ Więcej o tej kaplicy oraz jej mieszkańcach w rozdziale *Pustelnia*, [w:] Jerzy Madzela, *Ludzie i wydarzenia*, s. 58-70, lub w opowieści [Pustelnik](#).

¹¹ Kaplica, o której mowa stała na brokowskim cmentarzu w roku 1841, a jej fundatorem był miejscowy nadleśniczy Antoni Bazyli Fursewicz [przyp. aut. opracowania].

stopniach, na czterech kolumnach z drzewa wspartej, a na tej utwierdzony jest krzyż drewniany jako godło zbawienia naszego.

Kaplica ta wystawiona z drzewa kostkowego w węgiel, w należytych dotąd będąca stanie, jest długa łokci 16, szeroka łokci 8, wysoka łokci 7. Dach na niej w roku 1842 nowo gontami pobity został. Z tego wystaje kopuła z umieszczonym w niej dzwonkiem pospolicie zwanym sygnaturką. Ołtarz ma jeden stolarskiej roboty z obrazem św. Maryi Magdaleny. Ściany jej zdobią dwa duże obrazy św. Józefa i św. Jana Nepomucena. Nadto dwa mniejsze: jeden Matki Boskiej Częstochowskiej, drugi św. Magdaleny. W dniu 22 lipca każdorocznie odbywa się tu nabożeństwo jako w uroczystość patronki kościoła tego.

Oświećta go okien cztery, po dwa z każdej strony, a piąte mniejsze z frontu, nad drzwiami wchodowymi. W chórkach nad tymiż jest pozytywa¹², lecz uszkodzona. Z dwóch stron obwiedziony jest płotem z kamieni, a z dalszych z żerdzi.

Proboszcz parafii złotoryjsko-jasienickiej mieszka przy kościele parafialnym w Jasienicy, posiadając jednak we wsi Złotorii grunta do tegoż probostwa z dawna należące. Ma także zabudowania mieszkalne i gospodarcze oraz włościńskie, które po spaleniu się w roku 1834, własnym kosztem na nowo wybudował, przy otrzymaniu szczupłego wynagrodzenia z Towarzystwa Ubezpieczeń, wedle szacunku budowli zgorzałych.

Uposażenie kościoła złotoryjskiego wedle wymienionych powyżej z dat erekcji, stanowią trzy włóki gruntu miary chełmińskiej¹³ na wsi Złotorii i cztery morgi tejże miary pod wsią Małkinią, niedaleko rzeki Buga. Z pozwoleniem nadto wystawienia karczmy w rzeczonej wsi Złotorii, bez opłaty czynszu i innych podatków, z wolnym mlewem na potrzebę proboszcza, bez opłaty i miarki w młynie Orzeł oraz dziesiętą część ryb z jezior, czyli zastawisk pod Małkinią. Tudzież z dziesięciną snopową ze wsi Nagoszewa, Wiśniewa, Dąbrowy, Gliny, Zaskowa i z wójtostw we wsiach: Daniłowo, Kacikowo [Kaczkowo], Biel i Kalinowo. Mimo takowych nadań kapituła pułtуска z roku 1623, aktem darowizny, nie naruszając dawniejszych praw kościoła, przydała jeszcze dziesięcinę snopową z przybyłych od daty erekcji wójtostw: Niegowiec i Smolechy, a z dziesięciny wsi Wiśniewa, nauczycielowi szkoły parafialnej, rocznie po złp. 30 przeznaczyła.

Prócz zakwestionowanych i odjętych z rzeczonych gruntów probostwa, w roku 1814 łąki pod wsią Gaczkowem, Kółko Księżę zwanej i ogrodów ze stawem, Kąty zwanych jeszcze dochód z propinacji, wolne mlewo, rybołówstwo i dziesięciny, z niektórych wsi upadły i od niepamiętnych czasów, nie są użytkowane. Za dziesięcinę wytyczną z folwarków Zasków, Daniłowo i Biel, były rząd pruski przeznaczył złp. 926 gr 27, które proboszcz pobiera. Inne wytyczne zamienione na zboże w ziarnie, otrzymuje tenże rządca kościoła w ilości korcy 33 garcy 22.

¹² „Pozytyw – najwcześniejsza forma organów, na ogół niewielkich rozmiarów, z piszczałkami wyłącznie wargowymi (piszczałki stroikowe wprowadzono w organach dopiero w XIV w.). P. był używany, gł. w muzyce kościelnej do XIX w., kiedy został wyparty przez duże organy, w których teraz występuje często jako dodatkowy instrument lub ich część składowa; powrót do budowania osobnych p. nastąpił w 2. poł. XX w. wraz z ustaleniem się zasad wykonywania muzyki dawnej wg reguł epoki i na dawnych instrumentach”, [za:] Encyklopedia PWN *encyklopedia.pwn.pl*.

¹³ 1 włoka chełmińska (17,96 hektara) = 30 mórg.

Tak kościół w Jasienicy, jak i kaplica w Złotorii, należą do dekanatu andrzejewskiego, w r. 1849 liczyła parafia ta dusz 3112^(IX).

Tyle zgromadziliśmy wiadomości o wsi Złotorii, będącej niegdy osadą biskupów płockich, a dziś rządową.

I. Przywilejem w roku 1534, w miesiącu maju w Płocku wydanym.

II. *Przywilejów, nadań i swobód miastom województwa płockiego udzielonych*, zebranych przez Wincentego Hipolita Gawareckiego, w Warszawie 1828, w drukarni Gałęzowskiego, s. 7-11.

III. Powinności, jakie ci włościanie dla folwarku Złotoria odbywali, były na złp. 1287 gr 18 ocenione.

IV. Z akt Rządu Gubernialnego Płockiego tyczących się lustracji folwarku Złotoria za lata 1817 i 1820, wyciągnięto przytoczone szczegóły.

V. *Tabela miast, wsi, osad Królestwa Polskiego*, w Warszawie, druk Łatkiewicza r. 1827, s. 333.

VI. Do probostwa należą 4 domy.

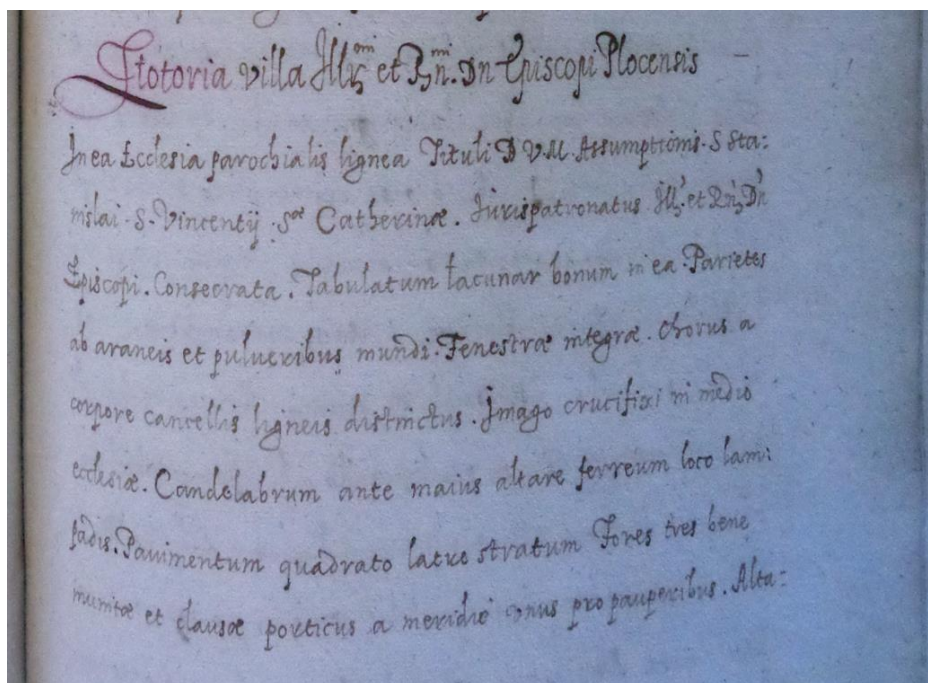
VII. Wieś Jasienica liczyła w r. 1850 dymów 59, zamieszkałych przez 472 osoby, obojej płci.

Położenie jej jest niskie; gór żadnych nie ma; grunta średnie; środkiem wsi płynie struga od zachodu na wschód i wpada w drugą z północy na południe płynącą, w obydwu woda letnią porą wysycha; łąk i pastwisk w stosunku do utrzymać się mającego inwentarza – mało; lasów, borów lub zarośli żadnych nie posiada.

VIII. W Jasienicy Tomasz Ostaszewski, herbu Ostoja, z porządku biskupów płockich 73 urodził się.

IX. Jak o tym *Kalendarz duchowny*, dla diecezji płockiej na rok 1850 wydany świadczy.

[Dalszą część artykułu autorstwa W. H. Gawareckiego stanowi opis nadnarwiańskiej miejscowości Złotoria, leżącej w ówczesnym powiecie tykocińskim, a obecnie białostockim]

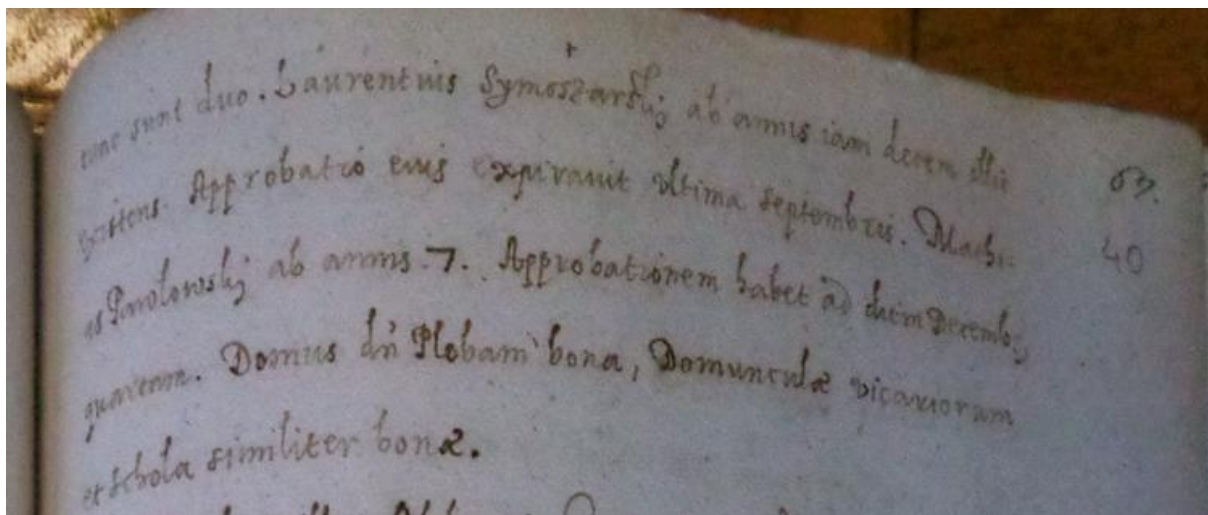
Ilustracje 1-5. Opis wsi Złotoria w aktach wizytacji z roku 1609¹⁴.

¹⁴ Akta wizytacji z roku 1609, dek.: wyszkowski, nurski, stanisławowski, wiski, łomżyński, nr 10, k. 65-67, Archiwum Diecezjalne w Płocku.

via quatuor, unum tantum pones quod est ciborium consecratum. In
 bulas hinc integras singula tribus mappis cooperta. Portatilia duo
 unum in ciborio alterum in altari minori a dextra parte ani-
 cidit, in maiori idem tertiam profunde equaliter cum mensa
 altari infixum et coemeto munitum. Corporalia 6. munda
 et bona. Pallae 5. Purificatoria 7. Vella 10. iuxta colores. Sur-
 se 4. Pans rectus. Vinum bonum. Viricolor de stamno paria 3
 Nole ad altaria 4. Candelabros de cupro paria 2, de ligno
 unum par. Candelabrum ligneum pro missis 3. P. M. in aduentu.
 Torramenta pro pisando pane. Lagena de stamno pro vino. Id.
 Ciborium ad cornu epistolae maius altari ligneum tutum,
 mundum et bene clausum, in maiori altari noviter extracto
 est etiam ciborium pulchrum et competens, nondum tamen in illo
 servatur. Vnde Sacramentum eo quod non sit consecratum, et
 error frequenter accidit in adoratione sacramenti ab ingre-
 ssibus ecclesiarum hominibus aliis ignorantibus de loco et ob-
 servatione sacramenti. In ciborio crata argentea duo, serico simp-
 lito rubri coloris cooperta. Unum maius alterum minus cum
 sufflato pro infirmis oblationis, in vestis sacramentum rectus
 in vasis sacculis. Censuale de stamno chorisma et olea p^r
 hi omni centenas. Bursa pro deferendo ad infirmos. Cibilia
 crumena de corio, ab intus seruo adamasco obducta. Bapti-
 strium ligneum competens, cum leste aere in quo aqua munda
 lavi. Lave. Abena. Unum de fores ecclesiae pro asportan-

do populo, alterum in sacristia pro aspergendis populo in processu
 bus tertium pro aqua ferenda. Metrica utrag scribitur in libro
 pro. Sacristia una lignea bona, fenestram habens una cancel-
 li ferreis munitum, lacunar tabulatum, et fores bene claudentes.
 Argentea vasa mea haec sunt. Calices tres ex eis duo decorati.
 Cux cum attinentijs pro monstrantia iusti ponderis et magni-
 tudinis. Pacificate. Pelvis parua cum duobus vasis argentea.
 Casule. 9. Albi coloris una de panno aurato, altera de serico ada-
 masco. Rubei coloris duae, una de panno aurato altera de serico
 adamasco. Violacei coloris duae de muctauris viridicoloris, una
 de medio serico plano. Nigri coloris una de cameloto. Pluvialia
 duo. vni de serico adamasco albi coloris noui altera vetus de
 Kamboa. Antependia septem. albi coloris. 1. de serico simplici.
 Flau coloris unum de panno aurato. Rubi coloris unum de mucta-
 uris. Viridis unum. Violacei duo. Nigri unum eiusdem materiae.
 Suppellectilia pro sacerdotibus quatuor pro pueris sex. Stappa
 protutitoria quing. Communes. 6. Stappa Mantergia. 10. Vel-
 lum super monstrantiam de tela sericea auro intertexta vel
 lum super ambonem de tela lana filis sericis textorio opere
 elaboratum. Vella super crucifixi imaginem in quadrage-
 sima. 2. de tela simplici nigri coloris. tertium super ima-
 ginem D. N. M. vellum super maius altare Tapetia turcia
 2. Vexillorum paria 3. Cassinum unum albi coloris dese-
 rici simplici. Pronotus pro edificatione nulli, excepto sacco-

b. et. l. armis a. pulvis, qui tamen vix sufficienter possunt
 decantare ecclesiam subuenire. in ecclesia Vesauo pecunia
 nulla. libri pro officio ecclesiastico Missalia Romana 2. Ista
 liron. lib. 8. Ponodony. Graduale Antyphonarum Psalteri
 mala. Libri pro docendo populo Biblia sacra. Portilla 8. Ista
 rel. polonica, Joannis Elyj sermones de sanctis. Dismissy Cor.
 tasiini sermonum tom. 2. Pomory tom. 2. Tersi tom. 4.
 Mcephilechi interpretaciones super Epistolas S. Pauli. Ser.
 mones Hyems de Prato. sermones Jacobi de Voragine Sum.
 ma Angelica de casibus Conscientiae. sermones Topiray. Dica.
 clorum Polanci. Summula Ponodony ad confessiones. In.
 plebano modernis eiusq. ecclesia, est Ryndus On. n. Luesni.
 8. Ista. Promissio et prouentus eius extra pradium sanctua.
 ry, sunt decime maneriales de villis Ryndi. Episcopi, et
 de villa ora regia Tashora dicta. valor 400 floz. rone
 eius obligatus est duos vicarios habere Rectorem schola cum
 cantore et acolescentibus duobus, qui tamen seorsinas suas
 pensiones hinc ex decimis. vicary duo percipiunt annuatim
 fls 70 schola fls 30. Parochia eius extendit ad vnum
 milia vna ex parte, ab alijs autem partibus minus septem
 vllas in se continens. Damborow, Slina, Tashorow, Xagole
 ro, Damborow, Xanthorow, Kalinorow. Oblaciones steena et alia
 locutionis in eadem ecclesia ad vicarios pertinent qui pro.

Ilustracja 6. Kapliczka przy drodze z Broku do Bojan, stojąca w sąsiedztwie pustelni, o której mowa w artykule, fot. Jadwiga Sadowska.

FOLWARK W ZŁOTORZE ⁽¹²⁹⁾

Budynek urządzony pod jednym dachem. Stany
 poszty od dwóch sieniach z których jedna wkom-
 ma budowania druga w porządku długi drzwi
 na zawiasach z kłanek okien dwiema bez. Stan
 zkrasami drzewianymi okiennice, na bawia-
 sach ławy pod oknami w sieni komini mura-
 wany do niego drzwi z krzyżem nabiegumie
 przy ze sieni wschod na górę, oświetlony
 drzwi zwrócić drzwi z kłanek nabiegumie
 pod wschodem kominka. Długości drzwi nabie-
 gumie zwrócić drzwi z kłanek do ławy wch-
 kiny po prawej stronie drzwi na zawiasach
 z kłanek Antałg przy krzyżu w sieni okien z
 w kłanek Stupki na krzyżu między kłanek
 kwatery kłanek w sieni dobrze zrobione oki-
 nice w sieni w sieni po kłanek. Bogia-
 ma pięć zielonej przy nim komini mura-
 wy ławy przy zielonych przy piecu Stupka
 z kłanek przy drzwiach do Stupki drzwi do kłanek
 na zawiasach z ławy tej drzwi do kłanek
 morij na zawiasach zwrócić drzwi z kłanek
 blani w komorze okno kłanek. Jedno przy
 nim okiennice z kłanek z komorę drzwi
 troje sieni na podwórzu, drugie do ławy po
 bocznej obie na zawiasach ławy do komor-
 ki nabiegumie z kłanek y z ławy po b-
 cznej obie na zawiasach kłanek przy kłanek
 na drzwi do sieni na zawiasach z kłanek
 przy kłanek y w sieni zwrócić.
 W sieni przy zielonej polewaniu przy nim
 komini mura wany okno zielonej chłamy
 przy Stupkami ławy przy zielonych. Przy Stup-
 ki jest kominka do niej drzwi na zawia-
 sach zwrócić drzwi z kłanek wkomni
 okno kłanek przy komini drzwi do ko-
 minki na biegumie z kłanek, przy ze
 sieni wyżej mianowany polewany Stupka
 jest sieni zielonej do niej drzwi na zawiasach

Ilustracje 7-9. Opis folwarku Złotoria, w aktach lustracji z roku 1650¹⁵.

¹⁵ Akta lustracji posiadłości biskupów płockich 1650b, nr 346, k. 129-130, Archiwum Diecezjalne w Płocku.

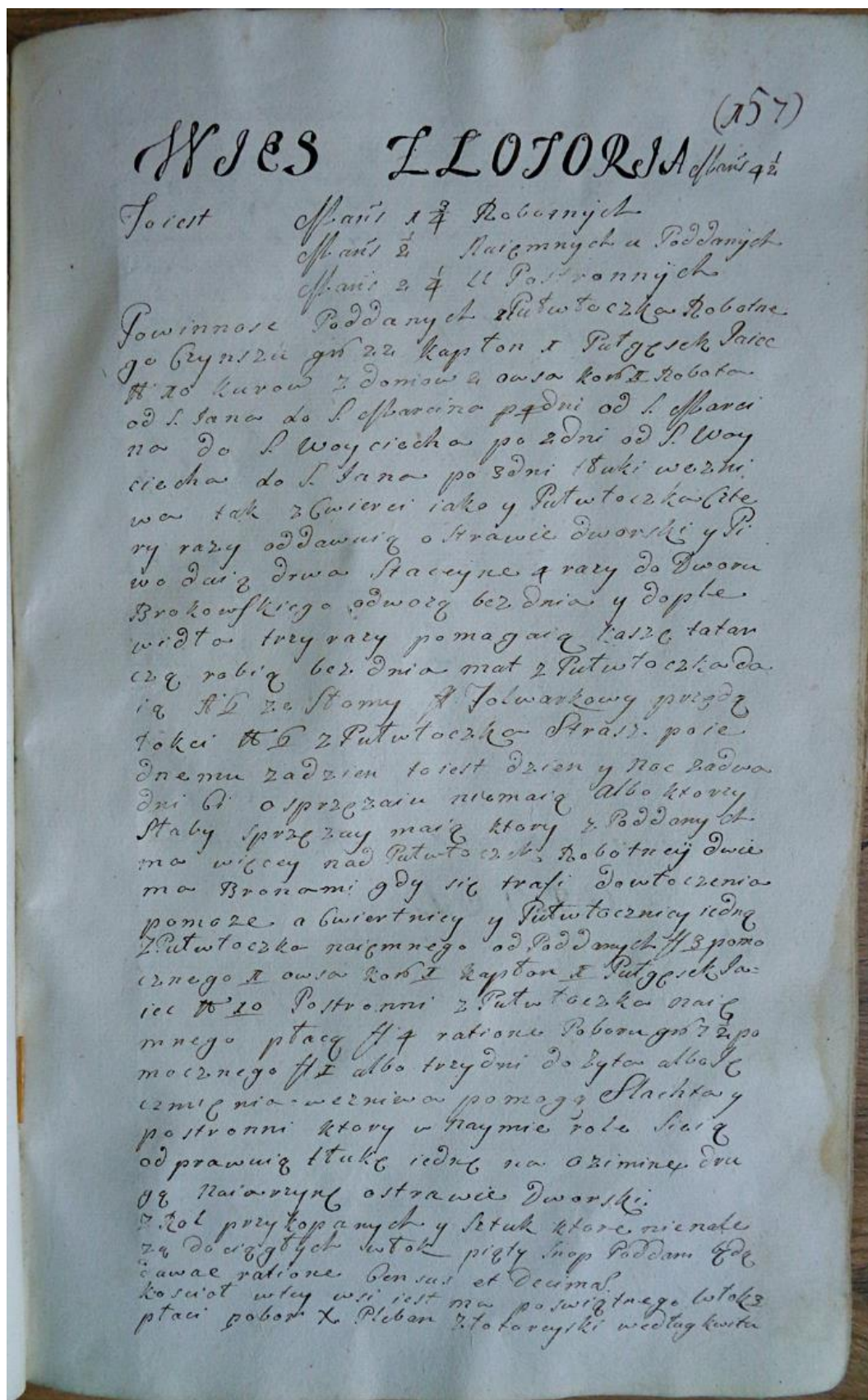
(130)

Dwór z Podwawrzem i Sumner. Część dyła
waniam częśc Chrosten ogrodzone.

Statki Browarne

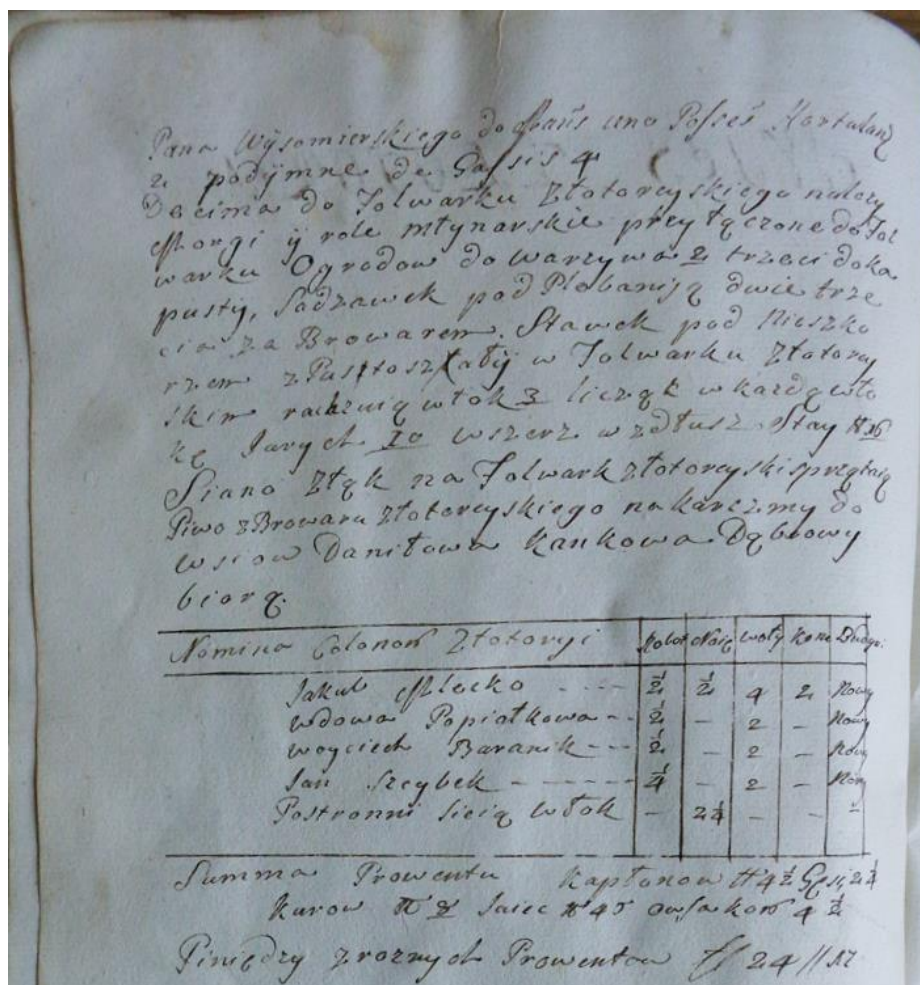
Sprzet Domowy

12

Ilustracje 10-11. Opis wsi Złotoria, w aktach lustracji z roku 1650¹⁶.

¹⁶ Akta lustracji posiadłości biskupów płockich 1650b, nr 346, k. 157-157v, AD w Płocku.

Ilustracja 12. Stojąca na dawnym przykościelnym cmentarzu, murowana kaplica w Starej Złotorii.
 Na tym cmentarzu stała także wspomniana w artykule,
 przeniesiona z podbrokowskiej pustelni drewniana kaplica. Fot. Jadwiga Sadowska.